

Begrunnelse for dissens i sak 56/23. Av sekretær, Siri Holth.

Uenig i at kritikken i teksten holder seg innenfor legitim human religionskritikk. Uenig i at teksten viser respekt for trosfrihet. Religionsuavhengighet betyr at der det er kritikk av religiøs praksis, er det også alltid et forsvar for religionsfriheten. For den som driver religionskritikk og har respekt for menneskeverdet, er det veldig viktig å forsvare religionsfriheten. Gjør man ikke det, er det noe annet enn religionskritikk man bedriver. Den som utøver legitim religionskritikk, tar også på alvor den toleranse religionsfriheten krever. Der det er religionsuavhengighet finnes det ikke en bestemt fortolkningsramme av religion, der rammen er at religionen må forholde seg til sekulære verdier som selvsagt, mens motargumenter mot dette ignoreres. Det er ingen grunn til å selv å ikke vise respekt for menneskers trosfrihet i kampen mot overgrep som skjer i kristendommens navn.

Det etiske perspektivet ved religionsuavhengighet er spesielt viktig, fordi NTF representerer et miljø for terapi, og bør derfor ivareta at medlemmers utøvelse av religionskritikk, ikke undergraver andre medlemmers trosfrihet. Teksten om religiøse traumer kan, fordi en bestemt kristen tro stemples som skadelig, virke grenseoverskridende på mennesker som har blitt diskriminert, forfulgt og forsøkt fratatt sin integritet og autonomi på grunn av sin tro.

NTF som styre, har et ansvar for å opprettholde religionsuavhengigheten, ved å støtte gode fordomsfrie holdninger til alle medlemmene i organisasjonen, uavhengig av deres religiøse ståsted. Dissens på vedtaket må sees i forhold til at religionsuavhengigheten sett i lys av dette, ikke ivaretas ved publisering av den omtalte teksten.

Jeg vil ikke stå som representant for styret i Resonans, da jeg mener Resonans, med denne teksten, vil representere illegitim religionskritikk, fordi den ikke samtidig forsvarer religionsfriheten. Enhver kritikk som krenker menneskeverd og grunnleggende menneskerettigheter er illegitim. Når forfatteren underforstått fastslår, at enhver mor som tror på frelse utenfra og som tror på at mennesker har synd, er nødt til å traumatisere sine barn, selv om hun ønsker barna sine, da stempler hun troen i seg selv for skadelig. Når en tro blir stadfestet som skadelig i et terapeutisk miljø, vil det bli problematisk for en terapeut å møte en klient som har en slik tro med respekt og omtanke i forhold til klientens livssyn. Terapeuten vil kunne stå i fare for å fravike sitt etiske ansvar med å ivareta klientens integritet og selvbestemmelsesrett med hensyn til klientens tro. Det samme kan oppstå hos resonansgiverne. Det er en risiko for at medlemmer som utsettes for fordomsfulle stereotypier på denne måten (blir satt i kategori med mødre som ikke er i stand til å møte sine barns behov på bakgrunn av tro) kan oppleve at de ikke når frem med sine utsagn, meninger og poenger. Å kunne bidra med egen kunnskap er knyttet til å kunne tenke rasjonelt og dermed til det å være menneske. Derfor kan fordomsfulle holdninger som bidrar til å sette negative merkelapper på andre, bidra til å svekke følelsen av menneskeverd. Om NTF støtter at skeptiske holdninger til personlig tro dyrkes, ved å støtte at en bestemt gruppe mennesker (de som tror på synd og frelseslære) tildeles negative egenskaper (ikke i stand til å møte sine barns eksistensielle behov), kan det skape fordommer til kristne eller religiøse blant NTFs medlemmer. Å bidra til en slik utvikling ved å støtte fordomsfulle tekster, som nevnte tekst, bryter med NTFs linje som en religionsuavhengig organisasjon.

Fordommer kan virke ødeleggende for troverdigheten til den kristne klienten, slik at respekt og omtanke for klientens livssyn og ivaretagelse av vedkommendes integritet og selvbestemmelsesrett ikke ivaretas. Risikoen for at klienten blir tolket, fremfor å bli lyttet til, kan bli stor. Muligheten til å formidle kunnskap og til å definere hva som er sant, rett og viktig, for klientene kan bli ulikt fordelt mellom kristne og ikke kristne klienter med hensyn til temaet religion. Noen kan bli hørt, andre kan forstummes eller marginaliseres. Når ett syn på religion får dominere i en gruppe, lærer gruppen at det er en måte å forstå religion på som er riktig – i hvert fall i dette miljøet. For noen av medlemmene bryter denne forståelsen med deres eget syn på religion. Religiøs uavhengighet innebærer å ikke diktere hva som er innenfor og utenfor når det gjelder tro, at medlemmer kjenner seg inkludert uavhengig av religiøst eller politisk ståsted.

Vi må heve oss over vår partikulære mening, og se at det er andre som mener annerledes. Utfordringen med religionskritikk oppstår når man ikke skiller mellom det som angivelig kritiseres, nemlig en religion, og de som tror på religionen. Å forhåndsdomme personer ut ifra hva vedkommende tror på -> du traumatiserer fordi du tror, opprettholder ikke et skille mellom det som kritiseres (religion) og personen (den som tror). Seriøs religionskritikk er ikke å definere en hel religion (i dette tilfellet konservativ kristendom om tros og syndslære) ut ifra egne avgrensede erfaringer.

Fra et psykologisk perspektiv er trygghet og anerkjennelse sentrale ingredienser i sunne terapeutiske relasjoner. Hvis kristne i IoPT miljøet føler fravær av grunnleggende aksept for deres personlige tro, samt økt skeptisme for deres tro, kan selv positiv kritikk av usunne religiøse dogmer oppleves negativt og foraktende for disse. Teksten til Resonans vil kunne bidra til en ekskalering av skeptisme. Når forfatterens eget standpunkt anvendes i et allmenngyldig perspektiv – som at min opplevelse av foreldre med synd og frelseslære, traumatiserer ikke bare meg – men alle foreldre med denne troen vil traumatisere sine barn, og NTF stiller seg bak en slik tekst, er vi indirekte med på å støtte dette perspektivet som allmenngyldig. Vi godkjenner at enkelttilfellers erfaringer med kristen tro kan brukes til å sette en hel folkegruppe av troende kristne i kategori med overgripere, på grunn av sin tro.

Religionskritikk bør tar høyde for den enorme kompleksiteten som kjennetegner fenomenet religion. Klientens erfaringer i kontakt med religion, som meddeler at religionen har påvirket til psykisk uhelse, skal alltid møtes av terapeuten ut ifra klientens eget perspektiv, autonomi og integritet. Terapeuten må kunne møte denne klienten med åpenhet uten ved det å ugyldiggjøre andre klienters eget perspektiv, autonomi og integritet som har erfaringer i kontakt med religion som utviklende for deres personlige identitet. Begge klientene kan befinne seg i samme terapigruppe. Dette eksemplet viser hvor viktig det er at NTF forstår sitt ansvar i forhold til å for å jobbe for en religionsuavhengig organisasjon. NTF kan ikke gi rom for ateisters religionsfrihet uten samtidig å kjempe for kristnes rett til å være kristne, uten at det går utover religionsuavhengigheten. At NTF er religionsuavhengig betyr at terapeuter i NTF har respekt for klientens rett til eget livssyn, dvs. å møte klientens tro med åpenhet og ikke med fordomsfulle holdninger, uansett om terapeuten selv er troende eller ikke.

Avslutningsvis. Når du skal kritisere noens religion, må du kunne noe om det du kritiserer. En forutsetning for saklig kritikk er kunnskap. Å kunne noe om en trosretning som innehar synds og frelseslære, betyr ikke at du har kunnskap om andre trossamfunn som også tror på dette. Om NTF ønsker å vise seg som et supplerende og seriøst tilbud i terapिसammenheng utad i samfunnet, bør vi lytte til og lære av andre, som tilbyr terapi i samfunnet. Professor ved psykologisk institutt sier at de ønsker seg fremtidige psykologer som evner å møte mennesker der de er, og at de ønsker at klientene føler at de blir tatt på alvor med den troen og det livssynet de har. Hun sier at selv om psykologien er et vitenskapelig studie av mennesket, uten begrep om sjel og ånd, er det viktig å kunne forstå mennesker som opplever det eksistensielle som en sentral del av sin identitet, og som opplever det sjelelige og det åndelige som noe reelt. (Mine ord – altså ikke som påståtte illusjoner fra terapeutens side) Hvis man neglisjerer en viktig del av menneskets eksistensielle identitet er det ikke bare denne dimensjonen som neglisjeres, men personen selv. For klienter er det viktig at psykologer har kunnskap om religion og eksistensielle spørsmål, fordi de er svært viktige for en stor gruppe klienter. Hun sier at den religiøse praksisen og erfaringen som klienten har, også kan være en viktig kilde til en vellykket behandling.

For en terapeut som har egne religiøse traumer i sin biografi er det spesielt viktig å ikke tenke at man har løsningen, men respektere at den eneste løsningen ligger hos klienten selv.